

Sygn. akt IV KK 581/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **K. F.** ,

oskarżonego z art. 209 § 1a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 listopada 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść oskarżonego
od wyroku Sądu Rejonowego w B.

z dnia 14 czerwca 2021 r., sygn. akt III K (...),

**1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. uchyla zaskarżony
wyrok w części dotyczącej skazania za czyn opisany w pkt. I jego
części wstępnej i w tym zakresie na podstawie art. 17 § 1 pkt 7
k.p.k. postępowanie umarza, a kosztami procesu obciąża Skarb
Państwa;**

**2. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze, zawartego w pkt I części dyspozytywnej wyroku i w tym
zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w B. do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

K. F. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od września 2013 roku do lutego 2014 roku, w B., woj. (...), uporczywie uchylał się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy i wyroków sądowych obowiązku opieki na rzecz małoletniego J. F. przez nielożenie na jego utrzymanie do rąk matki B. Z., czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1a k.k.;

2. w okresie od sierpnia 2014 roku do maja 2018 roku, w B. i w K., woj. (...), uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz syna J. F. określonego co do wysokości protokołem ugody Sądu Rejonowego w B., sygn. akt IV RC (...), z dnia 16 września 2011 roku, poprzez nielożenie na utrzymanie syna J. F., co stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych i czym naraził go na niemożność; zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1a k.k.;

3. w okresie od 1 czerwca 2019 roku do 31 lipca 2019 roku, w K., uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego J. F., określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w B. z dnia 16 września 2011 roku o sygn. akt IV RC (...), gdzie łączna wartość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1 k.k.;

4. w okresie od 16 sierpnia 2019 roku do 15 czerwca 2020 roku, w K., woj. [...], uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego syna J. F., określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w B. z dnia 16 września 2011 roku, sygn. akt IV RC (...), gdzie łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych i tym samym naraził wyżej wymienionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1a k.k.

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 14 czerwca 2021 r., sygn. akt III K (...), uznał oskarżonego K. F. za winnego popełnienia czynów opisanych wyżej w pkt od

1 do 2 oraz za winnego tego, że: w okresie od 1 czerwca 2019 roku do 31 lipca 2019 roku i od 16 sierpnia 2019 roku do 15 czerwca 2020 roku w K., woj. (...), uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego syna J. F. określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w B. z dnia 16 września 2011 roku, sygn. akt IV RC (...), gdzie łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych i tym samym naraził wyżej wymienionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, wyczerpujących ustawowe znamiona przestępstwa określonego w art. 209 § 1a k.k. i za to na mocy art. 209 § 1a k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., wymierzył mu jedną karę 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku).

Powyższe orzeczenie nie zostało zaskarżone przez którąkolwiek ze stron i uprawomocniło się w dniu 22 czerwca 2021 r.

Pismem z dnia 27 października 2021 r. Prokurator Generalny wniósł kasację na korzyść skazanego, zaskarżając powyższy wyrok w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt I aktu oskarżenia oraz w części dotyczącej orzeczenia o karze, wymierzonej oskarżonemu przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. w pkt I części dyspozytywnej wyroku.

Podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegającego na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, dotyczących uprzedniej karalności oskarżonego i pominięciu w procesie wyrokowania załączonego do akt sprawy i ujawnionego przez Sąd *meriti* dowodu z odpisu wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt III K (...), co doprowadziło do niedokładnego określenia przypisanego oskarżonemu ciągu przestępstw i skazania K. F. wyrokiem z dnia 14 czerwca 2021 r., sygn. akt III K (...), za wszystkie zarzucane mu aktem oskarżenia czyny z art. 209 § 1a k.k. i z art. 209 § 1 k.k., w tym za niealimentację za okres od września 2013 r. do lutego 2014 r., podczas gdy za występki na szkodę tego samego małoletniego pokrzywdzonego, zarzucany K. F. w pkt 1 aktu oskarżenia, zamykający się w granicach od 1 września 2013 r. do 3 marca 2014 r., oskarżony został już uprzednio

prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt III K (...), co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Wniósł o uchylenie wyroku w części dotyczącej uznania K. F. za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt 1 aktu oskarżenia czynu i umorzenie postępowania w tym zakresie na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. oraz o uchylenie zaskarżonego wyroku w części rozstrzygnięcia o karze, zawartego w pkt I części dyspozytywnej orzeczenia i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zasadnie Prokurator Generalny zauważył, że opis czynu z pkt I części wstępnej zaskarżonego wyroku odpowiada czynowi, za który K. F. został już wcześniej skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 3 stycznia 2015 r., sygn. akt III K (...). W tym pierwszym orzeczeniu przestępstwo niealimentacji zostało dokonane w okresie od 1 września 2013 r. do 3 marca 2014 r. i polegało na uporczywym uchylaniu się od obowiązku alimentacyjnego wobec synów J. i K. F., sprecyzowanego orzeczeniami Sądu Rejonowego w B. z dnia 24 maja 2001 r., sygn. akt IV RC (...) oraz z 16 września 2011 r., sygn. akt IV RC (...). Tymczasem w późniejszym wyroku tego Sądu z 14 czerwca 2021 r., sygn. akt III K (...), K. F. został skazany za przestępstwo niealimentacji, popełnione w okresie od września 2013 r. do lutego 2014 r. wobec J. F..

Trafnie w kasacji stwierdzono, że z zestawienia przytoczonych powyżej wyroków wynika bezspornie, iż wydane przez Sąd Rejonowy w B. obydwa orzeczenia - z dnia 30 stycznia 2015 r., o sygn. akt III K (...) oraz z dnia 14 czerwca 2021 r., w sprawie o sygn. akt III K (...) - dotyczą tego samego przestępstwa niealimentacji, popełnionego przez K. F. na szkodę syna J. F.. Pierwszy z wydanych wyroków obejmuje okres od 1 września 2013 r. do 3 marca 2014 r., sygn. akt III K (...), zaś drugi chronologicznie wyrok odnosi się do czterech odrębnie zarzucanych oskarżonemu okresów niealimentacji, przy czym pierwszy z zarzutów, objęty następnie ciągiem przestępstw w rozumieniu dyspozycji art. 91 § 1

k.k., zawiera się w całości w podanych granicach czasowych uprzedniego prawomocnego skazania i obejmuje okres od września 2013 r. do lutego 2014 r. Porównanie treści obydwu orzeczeń prowadzi do oczywistego wniosku, iż okres uchylania się od świadczeń alimentacyjnych, przypisany temu samemu sprawcy na mocy kolejnego z wydanych wyroków, za tożsamy okres zawierający się w granicach od września 2013 r. do lutego 2014 r., został już w całości objęty skazaniem w sprawie rozpoznawanej poprzednio i prawomocnie zakończonej.

Prowadzi to do wniosku, że zaskarżony wyrok dotknięty jest jedną z bezwzględnych przyczyn odwoławczych, określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. W konsekwencji konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w powyższej części i – na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. - umorzenie postępowania. Z uwagi na fakt, że czyn ten stanowił element ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., za który wymierzono jedną karę, niezbędne stało się również uchylenie kary orzeczonej za ten ciąg w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku i przekazanie spraw w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w B., który na podstawie art. 91 § 1 k.k. dokona ponownego orzeczenia kary za pozostające w realnym zbiegu przestępstwa.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.